

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра англійської філології і перекладу

УЗГОДЖЕНО

Декан

_____ Н. Ладогубець
 «__» _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____ А. Полухін
 «__» _____ 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Теоретична фонетика англійської мови»

Освітньо-професійна програма: «Германські мови та літератури (переклад включно),
 перша – англійська»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	2	90 / 3	34	–	–	56	-	-	диф.залік 2с
Заочна	2,3	90 / 3	10	–	–	80	1 к-3 с	-	диф.залік 3с

Індекс: НБ-8-035/21-2.1.7

Індекс: НБ-8-035з/21-2.1.7

Робочу програму навчальної дисципліни «Теоретична фонетика англійської мови» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська», навчальних та робочих навчальних планів № НБ-8-035/21, № РБ-8-035/21, № НБ-8-035з/21, № РБ-8-035з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

доцент кафедри англійської філології і перекладу _____ Свірідова Ю.О.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» – кафедри англійської філології і перекладу, протокол № ___ від _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Сидоренко С.І.

Завідувач кафедри _____ Сидоренко С.І.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № ___ від «___» _____ 2021 р.

Голова НМРР _____ Кокарева А.М.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

сторінка

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	4
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	5
2.3. Тематичний план	6
2.4. Завдання на контрольну (домашню роботу)	6
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.....	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання.....	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Теоретична фонетика англійської мови» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі англійської філології.

Метою навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів з основними поняттями і категоріями сучасної фонетики англійської мови, особливостями фонетичної системи англійської мови, формування уявлень про теоретичні засади фонології; окреслення шляхів практичного застосування отриманих знань, умінь і навичок з теоретичної фонетики в подальшій навчальній та професійній діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- створити у студентів загальну теоретичну базу про фонетичні закономірності англійської вимови та інтонації;
- вдосконалення лінгвістичної компетенції на основі використання в науковому дискурсі термінологічного апарату фонетики та фонології;
- сформувати у студентів слухо-вимовні навички та вміння правильної вимови англійських звуків;
- зосередити увагу студентів на анатомо-фізіологічному, акустичному та функціональному аспектах фонетики;
- набути навичок транскрибування, фонетичного розбору та фонетичної розмітки речення;
- навчити здобувачів аналізувати вимову звуків й інтонаційних моделей; здійснювати фонетичний та фонологічний аналіз;
- навчити здобувачів розпізнавати та пояснювати мовні засоби фонетичного рівня мови з погляду на їхній функціональний взаємозв'язок;
- навчити розпізнавати фонетичні процеси, що відбуваються в зв'язному мовленні;
- дати уяву про варіанти англійської вимови (акценти та діалекти)

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

- знати й розуміти основні поняття, теорії та підходи в фонетиці, її об'єкт та предмет, місце в системі лінгвістичного знання, методи і прийоми аналізу мовлення;
- знати й розуміти фонетичну систему англійської мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;
- аналізувати звуки та визначати фонетичні процеси, що відбуваються під час спонтанного мовлення;
- засвоєння базових відмінностей між основними вимовними варіантами англійської мови (британським та американським).

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- усвідомлення структури фонетичного рівня мовної системи, теоретичних основ фонетики та фонології;
- здатність використовувати в професійній діяльності знання про фонетичну систему англійської мови.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Вступ до мовознавства», «Практична фонетика англійської мови», та є базою для вивчення подальших дисциплін, таких як: «Практичний курс англійської мови», «Теорія перекладу», «Стилістика англійської мови», «Історія англійської мови» та інших.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з **одного** навчального модуля, а саме:

- **навчального модуля №1 «Теоретична фонетика англійської мови»**, який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Теоретична фонетика англійської мови»

Інтегровані вимоги модуля №1: у результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №1 здобувач повинен **знати:** об'єкт і предмет фонетики, її місце в системі лінгвістичного знання, методи і прийоми аналізу мовлення, прикладне значення; особливості англійської артикуляційної бази; систему англійських голосних та приголосних, їхню класифікацію; основні поняття фонології (звук, фонема, алофон); модифікацію фонем у зв'язному мовленні (асиміляція, акомодация, редукція, тощо); правила акцентуації англійських слів (словесний наголос); ритм та наголос у реченні; основні види англійських ядерних тонів та їх семантичні функції, територіальні та соціальні варіанти англійської вимови; **вміти:** розпізнавати фонетичні процеси; аналізувати звуки, визначати їхню взаємодію та характеризувати фонетичні явища і процеси; робити фонетичний аналіз слова та речення.

Тема 1. Фонетика як наука. Аспекти, методи фонетичних досліджень. Фонетика та інші науки. Практичне застосування та теоретична значущість фонетики. Розділи фонетики: фізіологічна та акустична фонетика, фонологія та ін. Зв'язок фонетики з нелінгвістичними науками. Теоретичне і практичне значення фонетики.

Тема 2. Звук мовлення як фізіологічне, фізичне та лінгвістичне явище. Органи мовлення. Артикуляційний аспект звуків. Фонема як функціональна одиниця, яка утворює і диференціює звукову форму одиниць мови. Вимова довгих та коротких голосних. Дифтонги, монофтонги. Загальні принципи визначення голосних та приголосних звуків. Класифікація голосних та приголосних за диференційними ознаками.

Тема 3. Функціональний аспект звуків мовлення. Фонологія. Методи фонологічних досліджень. Різні підходи до визначення фонем. Фонем та алофони, типи алофонів.

Тема 4. Модифікація фонем у зв'язному мовленні. Зміни звуків у мовленнєвому потоці. Асиміляція, типи асиміляції. Явища оглушення, утрата вибуху, носовий, латеральний вибух, назалізація, лабіалізація, палаталізація. Позиційні зміни фонем. Кількісна, якісна і нульова редукція голосних фонем. Елізія і редукція.

Тема 5. Склад як фонетична одиниця. Складотворення і складоподіл в англійській мові. Структура складу. Функція складу у фонологічній структурі слова. Склад і морфема, їх співвідношення у слові. Просодичні ознаки складу.

Тема 6. Словесний наголос як суперсегментна одиниця. Словесний наголос як суперсегментна одиниця, що організує смислову та фонетичну єдність слова. Фонетична природа наголосу. Ступені наголосу. Розподіл наголосу в словах. Наголос у простих, похідних та складних словах. Фразовий наголос. Функціональні види фразового наголосу. Розподіл наголосу у фразі та відношення фразового словесного наголосу.

Тема 7. Інтонація. Інтонаційні компоненти та їх функції. Мелодійний, темпоральний, силовий та тембральний компоненти інтонації. Функції інтонації: конституційна, синтаксична, комунікативна, логічна та модальна. Реалізація основних інтонаційних моделей. Інтонаційна транскрипція і аналіз текстів.

Тема 8. Територіальні та соціальні варіанти англійської вимови. Поняття орфоепічної норми. Британська англійська мова та її діалекти. Американський варіант англійської мови. Різниця між літературною британською та американською вимовою.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)					
		Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		Усього	Лекції	СРС	Усього	Лекції	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль №1 «Теоретична фонетика англійської мови»							
1.1	Фонетика як наука. Аспекти, методи фонетичних досліджень.	2 семестр			2 семестр		
		6	2	4	4	2	4
1.2	Фонетика та інші науки. Практичне застосування та теоретична значущість фонетики..	6	2	4	4	-	4
1.3	Звук мовлення як фізіологічне, фізичне та лінгвістичне явище.	6	2	4	4	-	4
1.4	Основні поняття фонології. Фонема. Алофон.	6	2	4	8	2	6
1.5	Звуки англійської мови.	6	2	4	2	-	2
1.6	Загальні принципи класифікації голосних звуків.	6	2	4	6	2	4
Усього за 2 семестр					30	6	24
1.7	Загальні принципи класифікації приголосних звуків.	6	2	4	3 семестр		
					6	2	4
1.8	Зв'язна вимова звуків у мовленні. Зміни звуків у мовленнєвому потоці. Позиційні зміни фонем.	6	2	4	4	-	4
1.9	Функціональний аспект звуків мовлення	6	2	4	4	-	4
1.10	Модифікація фонем у зв'язному мовленні.	6	2	4	4	-	4
1.11	Асиміляція, типи асиміляції.	6	2	4	5	-	5
1.12	Склад як фонетична одиниця. Просодичні ознаки складу.	4	2	2	5	-	5
1.13	Словесний наголос як суперсегментна одиниця	4	2	2	5	-	5
1.14	Фразовий наголос. Функціональні види фразового наголосу.	4	2	2	5	-	5
1.15	Інтонація. Компоненти інтонації та їхні функції.	4	2	2	5	-	5
1.16	Територіальні та соціальні варіанти англійської вимови.	4	2	2	5	-	5
1.17	Модульна контрольна робота №1	4	2	2	-	-	-
1.18	Контрольна (домашня) робота	-	-	-	8	-	8
1.19	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	-	-	4	2	2
Усього за 3 семестр					60	4	56
Усього за модулем №1		90	34	56	90	10	80
Усього за навчальною дисципліною		90	34	56	90	10	80

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна робота з дисципліни виконується у третьому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Завдання на контрольну роботу розміщені кафедрою англійської філології і перекладу в електронному репозитарії НАУ. Виконання контрольної роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідним викладачем кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, складає 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи .

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджуються на засіданні кафедри та доносяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу навчального матеріалу;
- репродуктивний метод;
- евристичний метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекційних занять, самостійному вирішенні навчальних задач, роботі з навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Дворжецька М. П. Фонетика англійської мови: фоностилістика і риторика мовленнєвої комунікації. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 208 с.

3.2.2. Паращук В. Ю. Теоретична фонетика англійської мови. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 240 с.

3.2.3. Гудманян А.Г. Фонетика англійської мови: навчальний посібник / А.Г.Гудманян, Г.Г.Єнчева, О.В.Полякова. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2011. – 154 с.

3.2.4. O'Connor J.D. Better English Pronunciation. – Cambridge University Press, 2008. – 150 p.

3.2.5. Kelly G. How to Teach Pronunciation. – Harlow: Pearson Education Lmt., 2000. – 154 p.

Допоміжна література

3.2.6. Cunnungham S., Bowler B. New Headway. Pronunciation Course. – Oxford: University Press, 2007. – 64 p.

3.2.7. Roach P. English Phonetics and Phonology/ Peter Roach. – Cambridge University Press, 2012. – 231 p.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1 Полякова О.В. Контрольна робота з дисципліни «Теоретична фонетика» для студентів заочної форми навчання. Методичні рекомендації. <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/30841>.

3.3.2. Свірідова Ю. О. Теоретична фонетика англійської мови навчально-методичний комплекс. Київ : Нац. авіац. ун-т, 2021. - Access mode: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/48013>

3.3.3. Resources and Tools in Speech, Hearing and Phonetics (ucl.ac.uk) - www.phon.ucl.ac.uk

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	2 семестр	3 семестр
Модуль № 1 «Теоретична фонетика англійської мови»		
Виконання тестових завдань	10б.×8 = 80	–
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>	–
Виконання контрольної (домашньої) роботи	–	70
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	–
Підсумкова семестрова контрольна робота	–	30
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./Д, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				